

аиав

тото

portretпортрет

ропо

trójnутрі́йний

organizator, wydawca

Zjednoczenie Łemków, ul. Jagiełły 2, 38-300 Gorlice

kuratorzy – Natalia Hładyk, Joanna Zemanek

opracowanie graficzne – Joanna Zemanek

zdjęcia – Bartłomiej Kiełtyka i archiwa artystów

ZREALIZOWANO DZIĘKI DOTACJI MINISTRA ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI
Gorlice 2015

Druk – Drukarnia Kwadrat, Nowy Sącz

ISBN 978-83-940062-1-1

Leon Tarasewicz **Леон Тарасєвіч**

Edward Dwurnik **Едвард Двурнік**

Zenek – Iłarion Daniluk **Зенек – Іларіон Данилюк**

Małgorzata Dmitruk **Малґожата Дмітрук**

Grzegorz Sztwiertnia **Ґжеґож Штвєртня**

Joanna Zemanek **Йоанна Земанек**

Natalia Hładyk **Наталія Гладик**

Michał Kastory **Міхал Кастори**

Magdalena Kulesza-Fedkowicz **Маґдалена Кулеша-Федковіч**

Tetiana Skoromna **Тетяна Скоромна**

Tereza Barabasz **Тереза Барабаш**

Mychajło Barabasz **Михайло Барабаш**

Danyło Mowczan **Данило Мовчан**

Daniel Białowas **Даніель Бяловонс**

Лемківський Єрусалим XV Łemkowski Jeruzalem

Nikifor... dziś nie jest możliwe, żeby ktoś taki się urodził.

Nikifor... dziś nie jest możliwe, żeby ktoś taki się urodził.

O Epifaniuszu Drowniaku z Aleksandrem Jackowskim rozmawia Bogdan Huk.¹

Jak zaczęła się Pańska znajomość z Nikiforem?

Dowiedziałem się o nim od moich przyjaciół związanych z Banachem, który wtedy opiekował się Nikiforem, a była to opieka, gdzie trudno powiedzieć, kto więcej zyskiwał... Samego Nikifora zobaczyłem w Krynicy. Chodził z kapelusikiem zbierając pieniądze. Jak doszedł do mnie i moich przyjaciół, strasznie się zawstydził i to wszystko schował. No i zaczęliśmy rozmawiać, potem poszedłem z nim na murek, gdzie on zawsze siedział i malował. Następnie chodziłem do niego do domu i tam spędzałem z nim wiele czasu.

Co to był za dom?

To był zwyczajny drewniany domek, gdzie Nikifor miał swoją malowaną skrzynię. To była bardzo duża skrzynia, trzymał w niej swoje obrazy. Sam pomalował ją zewnątrz. Poza tym nic więcej ciekawego w tym domu nie miał. Banachowie go nauczyli, żeby spał na tapczanie, przedtem zawsze spał na ziemi. Ciekawe było to, jak powyklejał sobie ściany fotografiami świętych, byli to tacy zamożni święci, Piłsudski...

Wycinał z gazet ich zdjęcia?

Tak, z gazet.

Gdzie stał dom, w którym zamieszkiwał wtedy artysta?

Nie umiem nazwać tej ulicy, było to gdzieś na boku, niedaleko od samej Krynicy. Stał tam bardzo przyzwoity dom, z tym, że ponieważ Nikifor miał zaufanie do ludzi, takie ogromne zaufanie dziecka, u swoich gospodarzy miał szufladę, do której wkładał pieniądze. Trochę się dziwił, że tyle czasu już wkłada, wkłada i wciąż...

Nie przybywa?

Tak.

Dom należał do kogoś z jego znajomych?

No jasne, wynajmowali mu pokój.

Czy Pan się zapoznał z tymi ludźmi?

Oni mnie nie interesowali, a on nie interesował ich. Nikifor był zjawiskiem jedynym na świecie, niewielu było ludzi tak wyjątkowych. Miał bardzo silne przywiązanie do wspomnień, do swojej rodziny. Miał konstrukcję świata, który sobie wyobrażał, pokazywał, jak świat wygląda, bo przecież bardzo mało mówił. Bardzo źle mówił, fatalnie mówił, ledwo można było się z nim porozumieć.

On wzruszał Pana i wzrusza nadal?

Nie wiem, czy mnie wzrusza, ale wtedy był bardzo bliskim człowiekiem.² Myśmy się lubili na takiej zasadzie „po prostu”. Ja się zajmowałem sztuką ludową. W jakimś momencie uważałem, że sztuka ludowa już mi nic nie daje, zainteresowało mnie to, co jest wyjątkowe poza nią. Z takich ludzi to był Ociepka i zwłaszcza Nikifor. Takich ludzi, jak Nikifor, już więcej przecież nie ma. Dziś nie jest możliwe, żeby ktoś taki się urodził, żeby się uchował w tym stanie niefrasobliwości, w którym on był.

Jaka to była więź?

Nikifor był genialnym artystą. Genialnym. Miał swój świat, swój świat wewnętrzny. Ten

który przekazywał później w tym wszystkim, co robił, ale to był jego świat. Jednocześnie on był bardzo samotny, chociaż każdy człowiek wielki jest samotny. Mało kto poza Banachem, poza mną, doceniał jego malarstwo, jego talent. Nikifor był bardzo dobry, miał w sobie wszystkie dobre cechy dziecka, i uśmiech dziecka. Tego brakowało mi potem w filmie „Mój Nikifor”, tam zupełnie nie było tego uśmiechu, który był w nim. Nikifor miał w sobie taką dziecięcą radość wszystkiego, życia, przeżywania.

Co sprawiało mu tę radość?

Świat, świat, to, że jeszcze może oddychać i nie kaszleć, że chodzi, że idzie. Żył tak, jak umiał żyć, nie zdawał sobie sprawy, że można inaczej.

Skarżył się niekiedy, zapłakał?

No pewnie, że tak. Ale rzadko, rzadko się skarżył, bardzo rzadko. Skarżył się, bo ludzie go oszukiwali i nie doceniali tego, co robił. A przecież on żył, chodził na te obiady, potem dawał ludziom te swoje obrazki, oni te obrazki niszczyli, bo uważali, że to nic nie jest warte. Nikifor miał zawsze ten kompleks, i stąd są takie jego rysunki, gdzie on przychodzi do izby i gdzie ręce się podnoszą, wszyscy witają Nikifora. On chciał, żeby tak było. Cały czas towarzyszyło mu to wyobrażenie, w pustce wokół siebie próbował wyobrazić sobie to, co chciał, aby miało miejsce w jego życiu.

Kiedyś odwiedził Pana w Warszawie. Jak do tego doszło?

Przyjeżdżał, pojawiał się w drzwiach. Uśmiechaliśmy się, przytulaliśmy się do siebie. Potem pierwsza rzecz to zrzucałem z niego brudne łachy, dawałem mu „nowe” po moim ojcu.

Przyjmował, nie wzbraniał się?

Nie, skądże. W Warszawie woziłem go, oglądał różne rzeczy. Bardzo mnie interesowało, jak zareaguje na Pałac Kultury. Pojechaliśmy, a on na to nie chciał w ogóle patrzeć. Potem ja mówię: „Narysuj mi Pałac Kultury”. Narysował, w lepszych proporcjach niż on jest w rzeczywistości, ale zostawił mi to. Jak wyjeżdżał, zostawił mi ten obrazek pod serwetką. Gdy go prosiłem, to nie chciał, a potem sam zostawił. Jego świat wyobrażeń był inny, niż nasz. Zaprowadziłem go na wystawę, gdzie były jego prace, no to on pierwsza rzecz chciał to zabrać, bo to jest jego. Nie bardzo zdawał sobie sprawę, że to zostało sprzedane czy jak.

Jednak pozwolił, aby zostały?

Jak mógł nie pozwolić?! Przecież to biedak... co biedak ma do powiedzenia?

Spał u Pana w mieszkaniu na Chorażych?

Tak, tak. On już należał do tej kategorii ludzi, którzy śpią wszędzie tam, gdzie trzeba. Jak jest zmęczony, to śpi, jedzie pociągiem, to śpi. Masę jeździł pociągami. Bardzo to kochał, dlatego tyle jest jego ciekawych obrazów, które są obrazami jakby widzianymi z okien pociągu. Tak, Nikifor wędrował, w ogóle był typem wędrownika. Wymagał potem opieki lekarskiej, miał gruźlicę.

Jakie mogło być źródło tej gruźlicy?

Nędza! Nędza! Spanie byle gdzie, w byle czym, bieda! Zawsze bieda była źródłem gruźlicy.

Czy Nikifor opowiadał o dzieciństwie, o rodzinie?

Najwcześniejsze rzeczy opowiadał, to jak miał dwanaście, trzynaście lat. To pokazują fotografie z tamtego czasu. On już wtedy, już nawet jako dziecko miał charakterystyczny sposób malowania. Ale nie wiem czy on miał braci czy siostry. Być może kiedyś mi o tym opowiadał, ale ja nie pamiętam.

Gdy przyjechał do Pana, to też malował, czy tylko wędrowaliście po Warszawie?

Ja pisałem o tym, nie chce mi się powtarzać. On rano malował, bardzo wcześnie rano malował, później gdzieś tam chodziliśmy lub on sam chodził. Wieczorem robił rysunki do obrazu, które później miał malować. Właściwie 24 godziny pracował. Kłamię, nie 24 godziny, lecz od wstania do położenia się, to było jego życie.

Poszliście razem do psychiatrów w celu zbadania Nikifora.

Moi przyjaciele lekarze psychiatrzy to byli ludzie podobni do Nikifora, tylko na troszkę wyższym szczeblu, piękni ludzie, jak Janek Mitarski w Krakowie... Nie, Nikifor nie miał zaburzeń tego typu, które daje się uchwycić lub potwierdzić.

Zatem można rzec, że stosunki psychiatrów i Nikifora ułożyły się bardzo dobrze.

No raczej tak, raczej tak. Oni widzieli w nim... Przecież Nikifor był nie z tego świata. Nie ma co mówić kategoriami, czy on się podobał takim, czy takim. On był taki, jaki był, świat go akceptował albo nie.

Czy się złościł?

Nie, czasem się złościł, na przykład, że mu złą zupe dali czy coś takiego. Miał poczucie, że gdy już gdzieś jest, to ludzie powinni się nim zajmować. Złościł się, że się nie zajmowali nim do końca tak, jak trzeba.

Co lubił zjeść?

To, co mu dali.

Nie był wybredny?

Jak mógł być wybredny?

Jakiś czas był w dobrej sytuacji materialnej.

On tego wcale nie mówił.

Z trudem przeżywał?

Tak, miał przecież coraz większe kłopoty zdrowotne, od tego chyba też sporo zależało.

Był bardzo wierzący?

No pewno, no jasne, przecież wiara jest szalenie ważna, dla niego była szalenie ważna. Żył w kręgu wiary, żył w świadomości właśnie tego.

Czy modlił się? W takim klasycznym sensie...

Nie! No skąd, przecież nie był idiotą! Nie, nie, nie. Nie chodził do kościoła, nie mówił w ten sposób [*gest rąk złożonych do pacierza*], nie, ale miał swoje stosunki z Panem Bogiem.

I to bardzo bliskie, jak widać w jego dziełach.

Bardzo bliskie...

I sam był blisko niego.

Tak, był blisko niego. Gdyby go zapytać o jego miejsce w tym panteonie, to na pewno nie byłoby to miejsce na spodzie. To ja byłem gdzieś na spodzie, natomiast on już był w warstwie wyższego wtajemniczenia. Tworzył wizje tego wtajemniczenia. On w gruncie rzeczy tworzył swoją religię.

¹Jest to znaczne skrócona wersja rozmowy, która odbyła się w kwietniu 2015 r. w mieszkaniu A. Jackowskiego w Warszawie.

²Na ścianie bocznej szafy stojącej przy łóżku A. Jackowskiego, dokładnie przed jego oczyma, wisi jako jedyny obraz Epifaniusza Drowniaka.

Никифор... гнески не є можливим, жеби хтоси такий ся гродив.

О Епіфанію Дровняку з Александром Яцковским бесідує Богдан Гук.¹

Як познали-сте Никифора?

Довідав-єм ся о ним од моїх приятелі, зв'язаних з Банахом, котрий товди опікувався Никифором, а то була така опіка, же тяжко повісти, хто на тім вишов ліпше...

Самого Никифора я взрів в Криниці. Ходив з капелюхом и зберав гроши. Як підишов до мене и моїх приятелі, то ся завстидав и тото вшитко сховав. Но и зачали-зме бесідувати, потім пішов-єм з ним на мурок, де все сідив и малював. Пізніше ходив-єм до нього до хиж и там сідив-єм з ним довги години.

А яка то була хижка?

То була звичайна дерев'яна хижка, де Никифор мав свою малювану скриню. То була барз велика вада, де він тримав свої картини. Сам ю зверхи помалював. Нич дуже в тій хижі не мав. Банахи навчили го, жеби спав на тапчані, скорше все спав на підлозі. Мене зацікавило, же сціни повикляив си фотографіями святих, а били то таки богати святи, Пілсудский ...

Витинав з газет їх знимки?

Так, з газет.

Де стояла хижка, в котрій мешкав артиста?

Не буду знав назвати той улици, то било дакой збоку, недалеко од самой Криниці.

Стояла там дос порядна хижка, хоц з огляду на тото, же Никифор вірив людям так щиро, як дітина, свої гроши вкладав до шуфляди своїх ґаздів. Кус ся дивував, же юж довго їх там кладе, кладе, а штоси ...

Штоси їх не прибиват?

Так.

Дім належав до когоси з його знайомих?

Но та певно, винаймували му кімнату.

Чи познали-сте ся ближе з тима людьми?

Они мя не інтересували, а він не цікавив їх.

Никифор бив неповторним феноменом на цілий світ, мало било люди так виняткових. Барз часто згадував минуле, свою родину. Мав свою конструкцію світа, котру сой уявляв, и вказував, як тот світ виглядат, бо барз мало радив. Барз злі бесідував, кепско бесідував, не легко давалося з ним бесідувати.

Він фасцинував Вас, чи дале фасцинує Вас?

Не знам, чи м'я фасцинує, але товди бив для м'я близком людином.² Любили-зме ся так "попросту". Я ся займав народним мистецтвом. Пришов и такий час, коли зачав-єм виходити поза народне мистецтво, бо почув-єм, же мі юж не вистарчат. И такими винятковима били Оцєпка и напевно Никифор. Таких люди як Никифор юж більше не є. Гнески не є можливим, жеби такий хтоси ся гродив, жеби такий незадбаний функціонував в суспільстві.

Яка то була дружба?

Никифор був геніальним артистом. Мав свій світ, свій внутрішній світ. Тот світ, котрий потім передавав в тим што створив, але то був його світ. Одночасно був самітній, хоц каждая велика людина є самітня. Мало хто, поза Банахом, поза мном цінив його артизм, видів його талант.

Никифор - то була добра, чесна людина, з посмішком дітини. Того бракувало мі потім в фільмі “Мій Никифор”, там взагалі не було той радости, яка була в ним. Він, наче дітина, тішився вшитким тим, што несе життя.

Чим радів?

Світом, світом, тим, же ищи може дихати, и не кашле, же ходит, же иде до світа. Жив так, як знав жити, не знав, же можна інакше жити.

Жалив ся часом, заплакав?

Но та певно, але рідко, рідко ся жалив, барз рідко. Жалівся коли люде го дурили и не цінили його труду. Але він дакой жив, ходив на тоти обіди, потім давав людям тоти свої образочки, а они дакой їх нищили, бо для них не мали жадной вартости. Никифор все мав тот комплекс, и одтале тоти його рисунки, де він приходить до хижи, а там вшитки руки підносят, витают Никифора. Він хотів, жеби так било. Фурт уявляв собі тото, чого ищи не зазнав, хотів том уявом заповнити порожні місця в свом житю.

Колиси відвідав Вас в Варшаві. Як до того дішло?

Прийжджав, ставав в дверях. Посміхали-зме ся, обнимали-зме ся. Потім, в першу чергу, зошмаряв-єм з нього брудни вахи, давав-єм му “нови” по моїм вітци.

Брав радо, не одмавляв?

Ні, та де. Возив я го по Варшаві, позерався на вшитко. Барз хотів-єм видіти, як зареагує на Палац культури. Поїхали-зме, а він взагалі не хотів на тото смотріти. Потім я гварю: “Нарисуй мі Палац культури”. Нарисував, але в своїх ліпших пропорціях, и лишив мі го. Як виїжджав, лишив мі тот образок під серветком. Як єм го просив, то не хотів, а потім сам го лишив.

Його світ ріжнився од нашого. Взяв-єм го на виставу, де били його праці, то він, перша річ, хотів їх забрати, бо то його. Не розумів, же тото юж продане, чи як.

Але позволив, жеби ся остали?

Як міг не дозволити?! Тож то бідачина..., хто бідака буде слухав?

Ночував г Вас в мешканю на Хоронжих?

Так, так. Він юж належав до той категорії люди, котри сплят там, де треба. Як змучений — то спит, їхат потягом — то спит. Часто їхдив потягами. Барз тото любив, то и маса в нього картин, якби малюваних з вікон потяга. Так, Никифор мандрував, взагалі-то був типом мандрівника. А потім, треба го било лікувати, мав сухоти.

Одкаль в нього сухоти?

З біди! Спав хоц де, в чим-небуд! Все то біда була джерелом сухот.

Чи Никифор оповідав о дітинстві, о родині?

Оповідав, як мав дванадцет, тринадцет років. То видно на фотографіях з того часу. Він юж товди яко дітина мав специфічний спосіб малюваня. Але не знам, чи мав братів, чи

Ясестер. Можливе, же мі о тім радив, але юж того не пам'ятат.

Коли приїхав до Вас, то тіж малював, чи лем мандрували-сте по Варшаві?

Я о тім писав, не хоче мі ся повтаряти. Він малював рано, барз рано малював, потім ходили-зме тамди-сямди або він сам ходив. Вечером робив рисунки до картин, котри потім мав малювати. Так напавду, то хибаль 24 години працював. Брешу, не 24 години, лем од коли встав, аж коли си ляг, то било його житя.

Пішли-сте разом до психіатрів, жеби збадати Никифора.

Мої приятели лікаре-психіатри, то били люде подібни до Никифора, лем на кус вижшим рівни, крас люде, як Янек Мітарські в Кракові... Ні, Никифор не мав аномалій того типу, котри можна характеризувати або доказати.

Можна речи, же бесіди психіатрів и Никифора пішли барз добрі.

Думам, же так, певно так. Они виділи в нім... Тож Никифор не бив з того світа. Не треба ту стосувати категорій, чи він ся подабав таким, чи іншим. Він бив таким, яким бив, світ го акцептував або и ні.

Чи ся злостив?

Ні, часом ся злостив, наприклад, же му не таку зупу дали, чи дашто таке. Уважав, же коли юж деси є, то люде повинни ся ним займувати. Злостився, кед не займувалися ним до кінця, як треба.

Што любив їсти?

Тото што му дали.

Не вибриджав?

Як міг вибриджати?

Якийсь час бив в добрій матеріальній ситуації.

Він того нигда не радив.

Тяжко гілтав?

Так, мав штораз більши проблеми зо здоровлям, а од нього дуже залежало.

Міцно вірив в Бога?

Но та певно, певно же, тож віра є барз важна, для нього била барз важна. Жив в вірі, жив свідомий той віри.

Чи молив ся? В таким класичнім сенсі...

Ні! Та де, та не бив ідіотом! Ні, ні, ні. Не ходив до церкви, не бесідував в тот спосіб [руки зложені до молитви], ні, але мав свої реляції з Богом.

И то барз близьки, як видно з його творів.

Барз близьки...

И сам бив близко нього.

Так, бив близко нього. Кед би ся го зьвідати о його місце в тім пантеоні, то на певно не било би то місце деси на споді. То я бив даден на споді, але він юж бив в вижнім шари, ближе святости. Творив свою візію той святости. Він, треба речи, творив свою релігію.

¹ То скорочена верся бесіди, яка мала місце в квітні 2015 р. в хижі А. Яцковского в Варшаві.

² На бічні сьціні шафи яка стоїт зараз при постели А. Яцковского, перед самима очами вісит яко єдині образ Епіфанія Дровняка.

Aleksander Jackowski (ur. w 1920 r.), antropolog kultury, historyk sztuki, pracownik Instytutu Etnologii i Antropologii Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1952–1998 redaktor kwartalnika „Polska Sztuka Ludowa”. Autor książek „Inni. Od Nikifora do Głowackiej”, „Sztuka zwana naiwną”, „Polska sztuka ludowa”. Epifaniuszowi Drowniakowi poświęcił artykuły „Nikifor (1895–1968)”, „Notatki o Nikiforze”, „Nikifor Andrzeja Banacha”, a także książkę „Świat Nikifora” (2005). Mieszka w Warszawie.

Bogdan Huk (ur. w 1964 r.), dziennikarz. Publikuje głównie na temat stosunków ukraińsko-polskich w latach 40. XX w., autor m.in. „Ukraina. Polskie jądro ciemności” (2013). Dokonał wielu nagrań historii ustnej o Łemkowszczyźnie, w tym wspomnień o E. Drowniak. Mieszka w Przemyślu.

Александр Яцковскі (нар. в 1920 р.), антрополог культури, історик мистецтва, працівник Інституту етнології і антропології Варшавського університету. В роках 1952–1998 редактор кварталника „Польске народне мистецтво”. Автор „Інши. Од Никифора до Гловацкой”, „Мистецтво називане наївним”, „Польске народне мистецтво”. Епіфанію Дровняку присвятив статті: „Никифор (1895-1968)”, „Записки про Никифора”, „Никифор Анджея Банаха”, а тіж книжку „Світ Никифора” (2005), жиє в Варшаві.

Богдан Гук (нар. в 1964 р.), журналіст, публікує головні на тему польско-українських відносин в 40-их роках XX ст., автор м.ін. „Україна польске ядро темноти” (2013). Записав велику кількість усних історичних розповіді о Лемківщині, в тім спогадів о Е.Дровняку. Жиє в Перемишли.

Piętnaście lat temu, mimo katastroficznych zapowiedzi obudziliśmy się jak zwykle. Cóż, wielka historia bywa banalna. Wieczorem w gronie przyjaciół świętowaliśmy drugie tysiąclecie tocząc akademickie spory. Niezastąpiony Olek Maślej usiłował znaleźć odpowiedź na pytanie: czy wystarczy sam fakt, iż artysta czuje się łemkiem, aby stwierdzić, że jego potencjalne dzieła stanowiąc będą dziedzictwo sztuki łemkowskiej? Być może przełom wieków, lub intensywność dyskusji sprawiły, że nie do końca pamiętam wszystkie wątki tego wieczoru.

Jednak dni następne pokazały, że nasz wysiłek nie był daremny. Początkowo pomyślane jako próba odpowiedzi na stawiane wówczas pytania, przedsięwzięcie artystyczne pod poetycką nazwą „Łemkowskie Jeruzalem” osiąga powoli wiek męski. Pod bezkompromisowym przewodnictwem Natalii Hładyk, żyje własnym, wypasionym, pełnym sukcesów życiem. „Łemkowskie Jeruzalem” stało się ważne nie tylko dla organizatorów i coraz ambitniejszych artystów w nim uczestniczących. Jest niezaprzeczalnym, szeroko znanym nie tylko w Polsce - świadectwem, że współczesna sztuka łemkowska to istotny element narodowej kultury naszych przyjaciół.

Zdzisław Tohl,
dyrektor Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów

П'ятнадцат років тому, попри катастрофічні заповіді, обудили-зме ся як все. Што ж, велика історія може бити банальною. Вечером в колі приятелів святкували-зме друге тисячліття и провадили-зме академічні дискусії. Незаступлений Олько Маслей старався найти одповід на звіданя: чи вистарчит того, же артиста чуєся лемком, жеби ствердити, же його потенціальні праці гвойдут до спадщини лемківського мистецтва? Можливе, же перелом віків чи інтенсивність дискусії били причиною того, же не до кінця пам'ятам вшитких бесід з того вечера.

Єднак наступні дні показали, же старали-зме ся не надармо. Вступні задумана, як проба одповісти на поставлени втовдиль звіданя, мистецка акція під поетичном назвом «Лемківський Єрусалим» без тоти довги роки випрацювала юж свою добру марку. Під безкомпромісом руком Наталії Гладик, жиє своїм богатим, сповненим успіхів, житям. «Лемківський Єрусалим» стався важном подійом юж не лем для самих організаторів и штораз амбітніших його артистів. То незаперечне, широко знане не лем в Польщі свідоцтво того, же лемківське мистецтво - то істинний елемент національної культури наших приятели.

Здзіслав Толь,
Директор Музею Двори Карваціанів и Гладішів

Kiedy stoi się przed lustrem, kiedy powoli zatapia się wzrok w siebie, pojawia się przestrzeń znajoma i nieznana zarazem. Początkowa znajomość lustrzanego odbicia jest tylko punktem wyjścia do zdobycia wiedzy o nas samych, jeśli tylko odważymy się dostrzec siebie. Wbrew pozorom autoportret nie należy do najłatwiejszych przedstawień – wymaga wnikliwej obserwacji, rewizji, autoanalizy. Poznania własnej tożsamości (również tej twórczej), w stosunku do siebie samego i w stosunku do innych ludzi, a zatem do kultury i tradycji. Pisząc chronologię kolejnych wystaw – tworzy mi się w głowie katalog artystów, obrazów i miejsc. W wymyślonym katalogu przewracam kolejne stronicę, kolejne prawdziwe osoby, ich portrety. Przy każdym z nich jest jakaś konkretna historia, za każdym razem inna, która w ostatecznym rozrachunku przyjmuje twórczą formę zmieniającą się na przestrzeni lat.

Na początku pewnie nikt nie przypuszczał, że podjęta przez Zjednoczenie Łemków, jakby nie patrzeć niszowa - jeśli chodzi o mniejszości narodowe mieszkające w Polsce – inicjatywa, przetrwa tak długo, że z czasem będzie tak esencjonalna. Przyjme służebną rolę kreowania tego, co tradycyjne i współczesne w kulturze łemkowskiej. Będzie przywracać pamięci znanych artystów - jak Andy Warhol czy Nikifor-Epifaniusz Drowniak – którzy w świadomości i przestrzeni publicznej raczej nie są identyfikowani jako Rusini czy chociażby Łemkowie. Tym bardziej – w tym roku – jesteśmy to winni Drowniakowi w 120 rocznicę jego urodzin. Nie tylko organizacja stanowi o zawartości wizualnej i treściowej „Łemkowskiego Jeruzalem”. Przede wszystkim tworzyli i nadal tworzą ją artyści, którzy biorą udział w wystawach oraz ludzie dobrej woli, którzy swoim autorytetem i dobrym słowem razem z nami budowali Jeruzalem.

Natalia Hładyk

Коли стоїш перед дзеркалом, коли більше и більше призерашся собі, взріти можеш простір знаємий, але и незнаємий. Факт, же видимесь в дзеркалі не означат, же познали-зме себе самих, то лем початок пізнавання себе, треба мати одвагу так напавду призрітиса собі. Як би ся нам не здавало, то автопортрет не належит до найлегших представлінь — вимагат уважної обсервації, ревізії, автоаналізи. Вимагат пізнання особистої тотожності (тіж той творчої) в однесіню до себе и до інших люди, то значит до культури и традиції. Коли пишу хронологію чергових вистав — родит мі ся в голові каталог митців, картин и місц. В придуманім каталозі гортам чергови сторони, чергови правдиви особи, їхні портрети. При кождім з них є якась конкретна історія, за кождим разом інча, котра в остаточнім розрахунку приймує творчу форму, што змінятся протягом життя.

Спочатку певно ніхто не думав, же, задумана през Об'єднання лемків, як би не смотріти барже камеральна — кед ходит о нацменшини, што проживають в Польщі — ініціатива, проіснує так довго, же з часом набере такого змісту. Прийме почесну роль креування того, што традиційне и сучасне в лемківській культурі. Буде привертати пам'ят про знаних митців — як Енді Воргол чи Никифор — Епіфаній Дровняк, котри в свідомости и публічнім простори за барз не сут ідентифікувани як русини, чи хоцби лемки. Тим барже — в тім році — зме тото винни Дровнякови в 120 річницю його уродин. Не лем організація свідчит о візуальним и змістовим виміри “Лемківського Єрусалима”. Передо вшитким творили го и дале творят митці, котри берут участ в виставах, и тіж доброжичливи люде, котри своїм авторитетом и добрим словом спільні з нами будували Єрусалим.

Наталія Гладик

а u a в
t o t o
p o r t r e t
п о р т р е т
р о п о
t r ó j n y
т р і й н и й

Leon Tarasewicz

Bez tytułu

(pierwszy obraz olejny malowany
na płótnie w Kobylce)

olej na płótnie

30 x 48,5 cm, 1972

Леон Тарасевич

Без назви

(перша олійна картина малювана
на полотни в Кобилці)

олія на полотні

30 x 48,5 см, 1972

Leon Tarasewicz

Łysa Góra

(obraz olejny z pierwszego roku
studiów w warszawskiej ASP
malowany w Waliłach Stacji)
olej na płótnie, 93 x 100 cm, 1981

Леон Тарасевич

Лиса Гора

(олійна картина з першого року науки
в варшавській Академії мистецтв, малювана
в Валілах Стації)
олія на полотні, 93 x 100 см, 1981

Leon Tarasewicz

Bez tytułu

(obraz z pracy dyplomowej
w warszawskiej ASP)

olej na płótnie

134,5 x 200 cm, 1984

Леон Тарасевич

Без назви

(картина з дипломної роботи
в варшавській Академії мистецтв)

олія на полотні

134,5 x 200 см, 1984

Edward Dwurnik

Bez tytułu

(sygnowane na froncie obrazu:

„E. Dwurnik 29.XII.2001”)

gwasz na papierze

45,5 x 54,5 cm, 2001

Едвард Двурнік

Без назви

(підписане на переді картини:

„Е. Двурнік 29.XII.2001”)

гуаш на папері

45,5 x 54,5 см, 2001

Edward Dwurnik

Bez tytułu

(sygnowane na froncie obrazu:

„E. Dwurnik 2001 Kraków”)

gwasz na papierze

45,4 x 54,5 cm, 2001

Едвард Двурнік

Без назви

(підписане на переді картини:

„Е. Двурнік 2001 Краків”)

гуаш на папері

45,4 x 54,5 см, 2001

Zenek - Ilarion Daniluk

Bez tytułu

olej na ścianie

Hajnówka, 1982/83

Зенек – Іларіон Данилюк

Без назви

олія на стіні

Гайнівка, 1982/83

Zenek - Iharon Daniluk

Bez tytułu

dekoracja pokoju

Kojły, 1980/81

Зенек – Іларіон Данилюк

Без назви

декорація кімнати

Койли, 1980/81

Zenek - Iharon Daniluk
Bez tytułu
dekoracja klatki schodowej
Hajnówka, 1976

Зенек – Іларіон Данилюк
Без назви
декорація клітки сходової
Гайнівка, 1976

Zenek - Ilarion Daniluk

Bez tytułu

dekoracja elewacji bloków

na osiedlu Millenium

Hajnówka, 1972

Z archiwum fotografii Jana Gryki

Зенек – Іларіон Данилюк

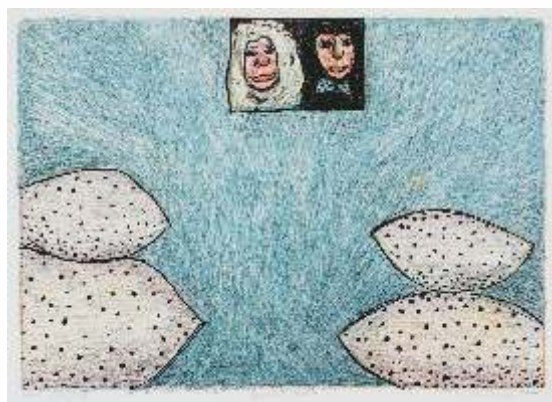
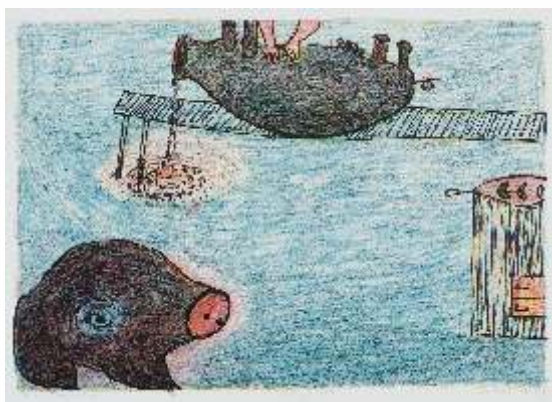
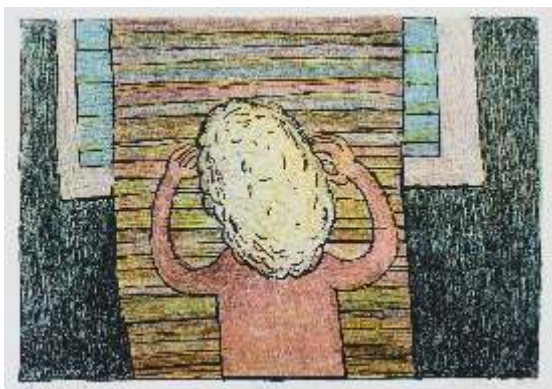
Без назви

декорація елевації блоків

в районі Millenium

Гайнівка, 1972

З фотографічного архіву Яна Ґрики

Małgorzata Dmitruk
Kochać (cykl 20 prac)
 litografia
 21 x 30 cm każda, 2007

Малгожата Дмітрук
Кохати (цикл 20 праць)
 літографія
 21 x 30 см кожна, 2007

Grzegorz Sztwientnia

Healer/Uzdrowiciel

trzy fotografie cyfrowe (druk cyfrowy)

70 x 50 cm każda, 1999/2005

Ґжеґож Штвєртня

Healer/Цілитель

три цифрови фотографії (цифровий друк)

70 x 50 см кожна, 1999/2005

Grzegorz Sztwiertnia

Stainless (Chrystus na śniegu)

tempera i olej na płótnie

160 x 200 cm, 2015

(pierwsza wersja – 2001)

Гжеґож Штвєртня

Stainless (Христос на снізі)

темпера и олія на полотні

160 x 200 см, 2015

(перша версія – 2001)

Joanna Zemanek

Zajęcza warga (10 prac z cyklu Korekta)
jedwab drukowany i haftowany
30 x 30 cm, 2015

Йоанна Земанек

Заяча ворга (10 праць з циклю Коректа)
шовк друкуваний и гафтуваний
30 x 30 см, 2015

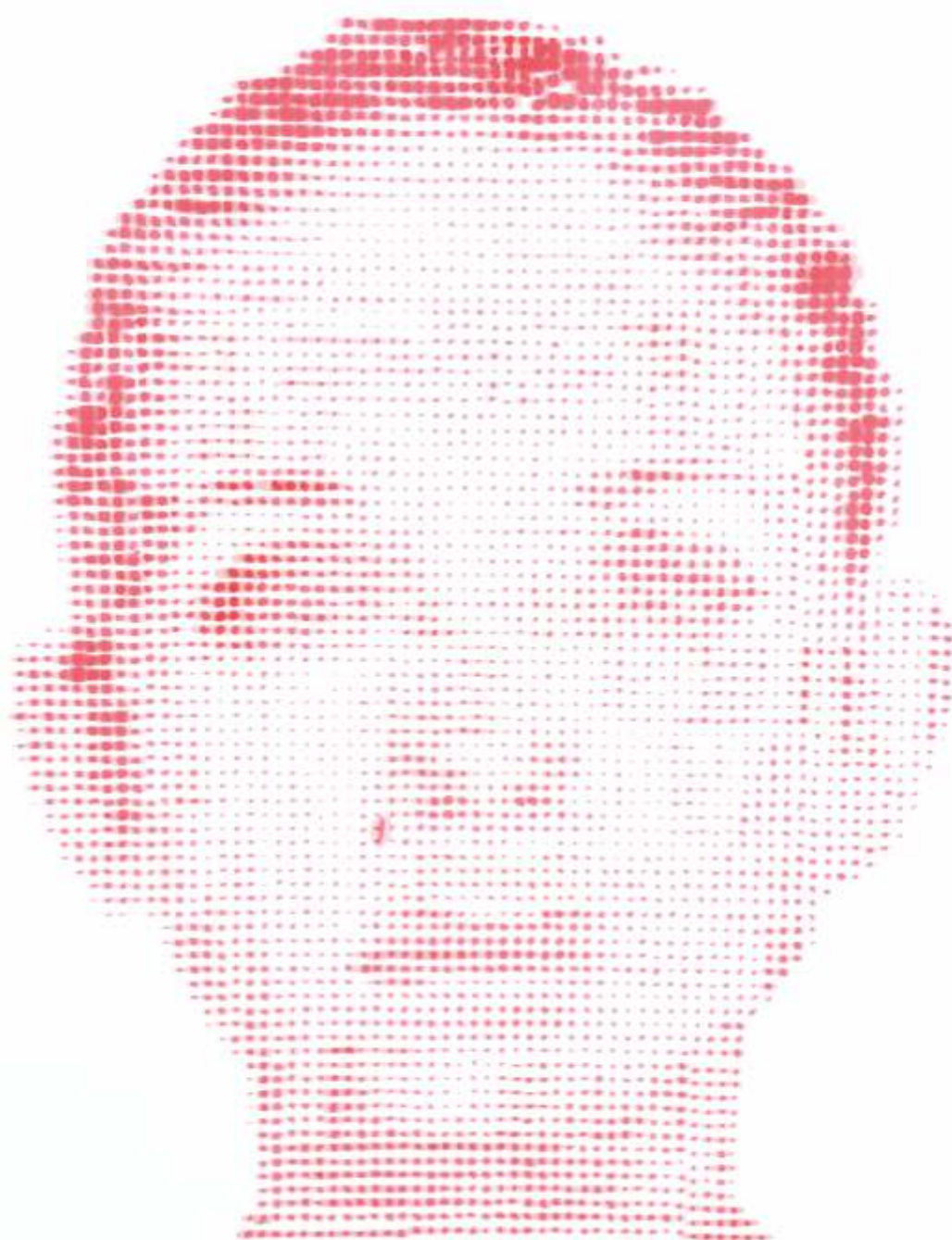

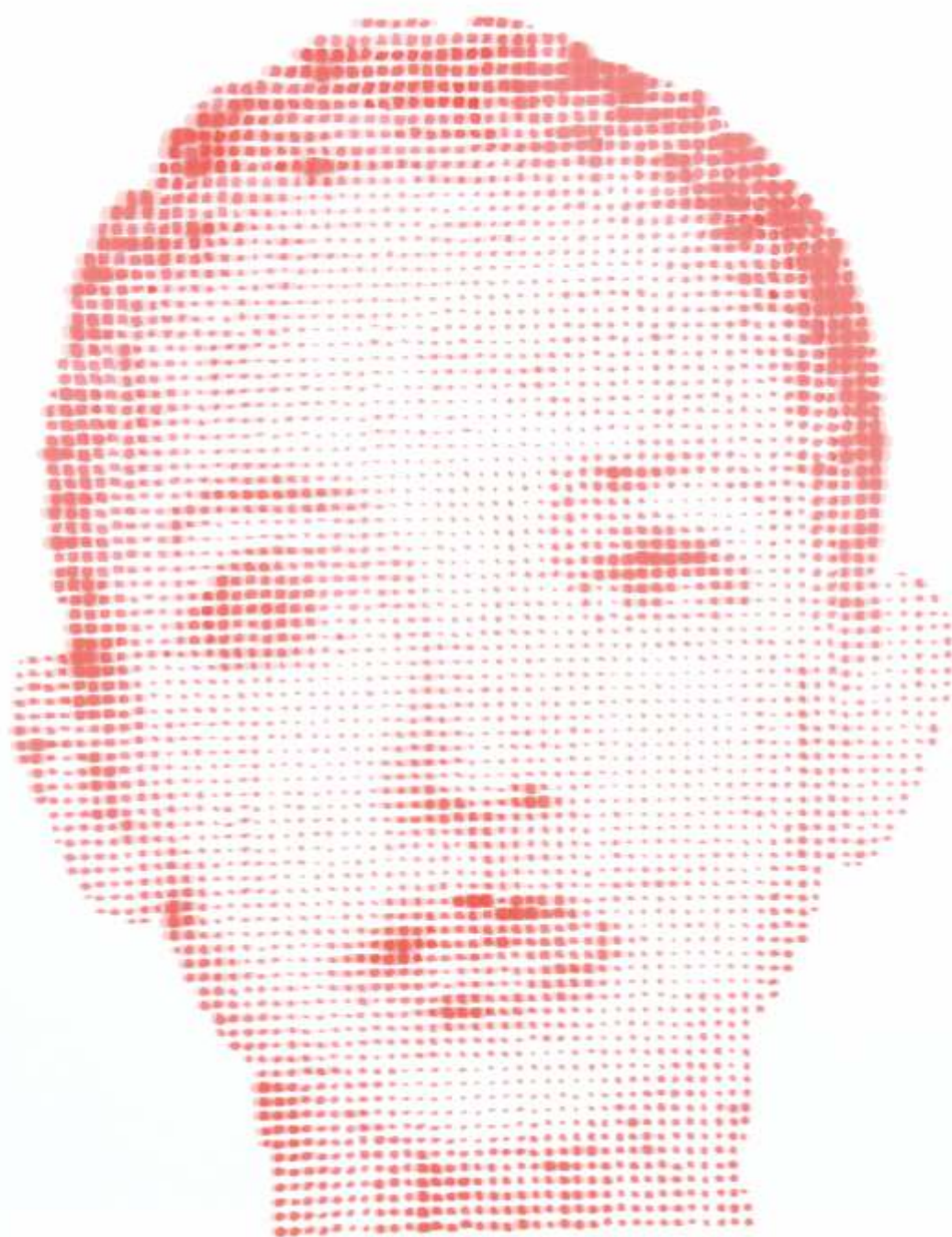
Joanna Zemanek

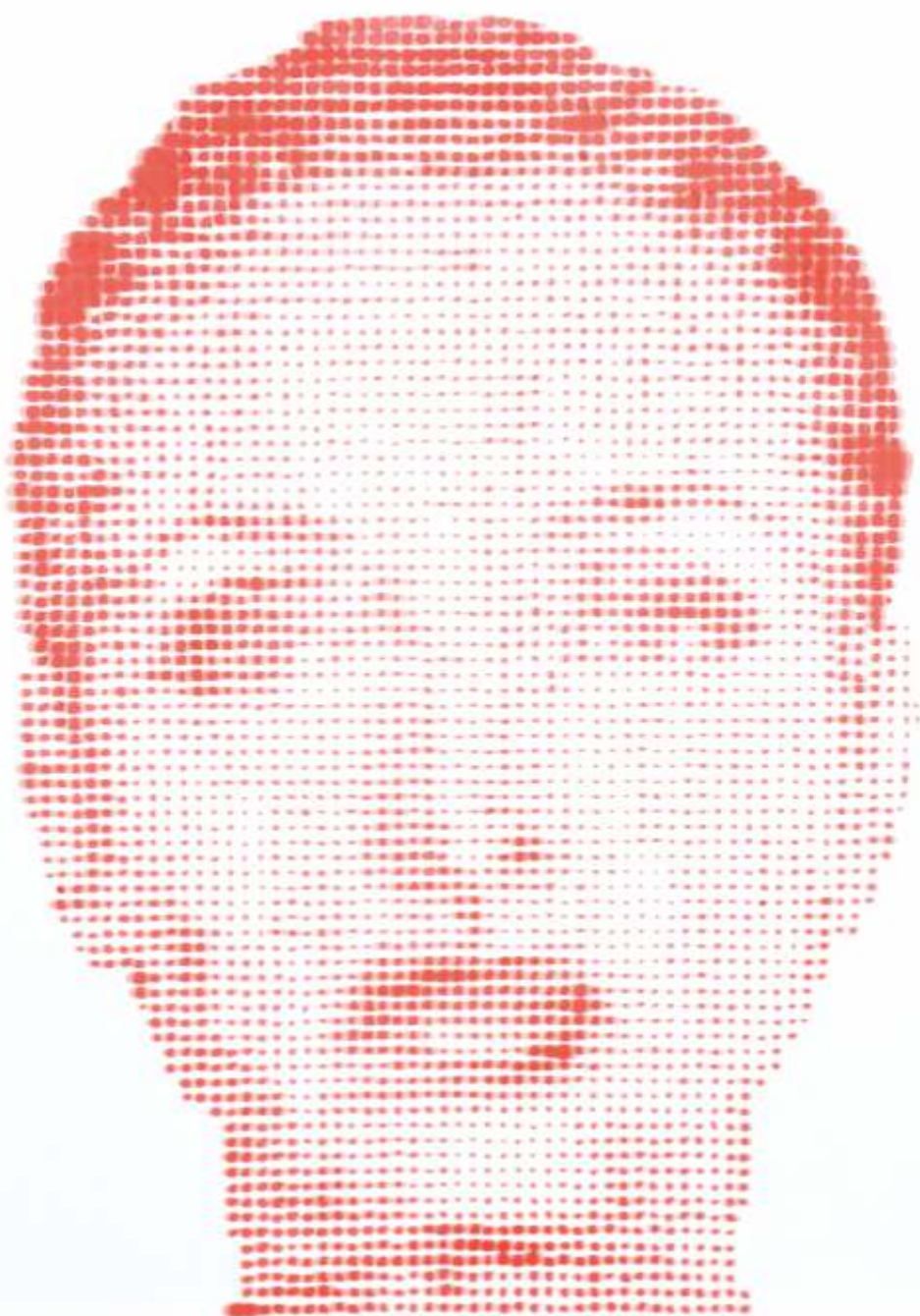
Zajęcza warga (z cyklu Korekta)
jedwab malowany
100 x 100 cm, 2015

Йоанна Земанек

Заяча ворга (з циклю Коректа) →
малюваний шовк
100 x 100 см, 2015

Natalia Hładyk
Bez tytułu
olej na płótnie
100 x 120 cm, 2015

Наталія Гладик
Без назви
олій на полотні
100 x 120 см, 2015

Natalia Hładyk
Bez tytułu
akryl na płótnie
100 x 100 cm, 2015

Наталія Гладик
Без назви
акриль на полотні
100 x 100 см, 2015

Natalia Hładyk
Potrójny
olej na płótnie
100 x 100 cm, 2015

Наталія Гладик
Потрійний
олій на полотні
100 x 100 см, 2015

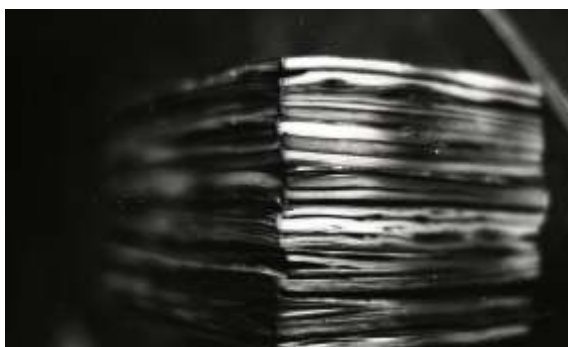
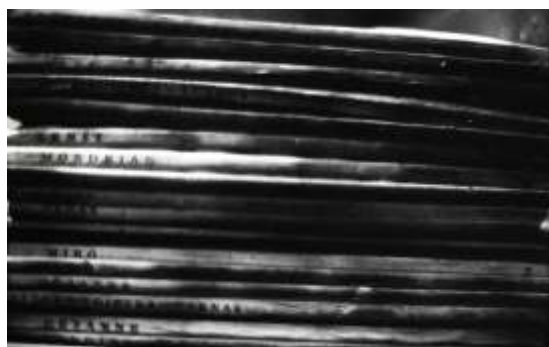
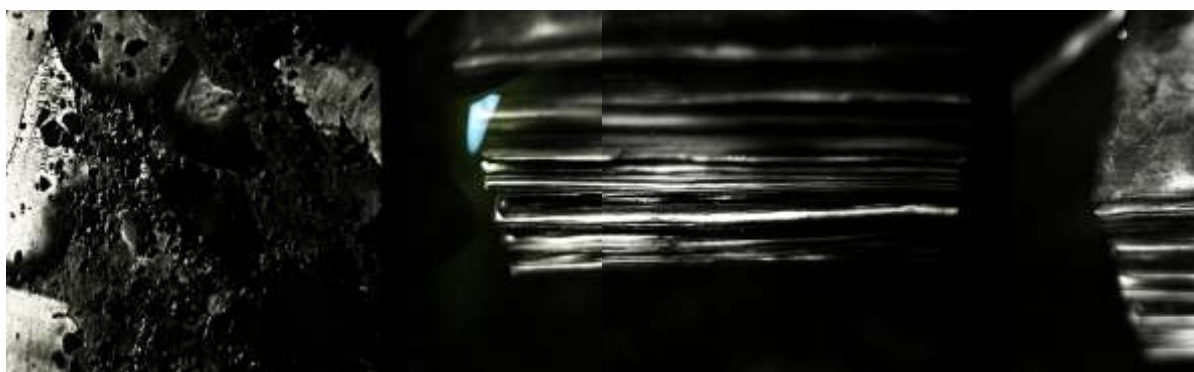
Michał Kastory
Z cyklu *Dokumentacja*
technika własna
35 x 19 cm, 2015

Міхал Кастори
З циклу *Документація*
своя техніка
35 x 19 см, 2015

Michał Kastory
Z cyklu *Dokumentacja*
technika własna
70 x 70 cm, 2015

Міхал Кастори
З циклю *Документація*
своя техніка
70 x 70 см, 2015

Michał Kastory
Z cyklu *Dokumentacja*
fotografia
2015

Міхал Кастори
З циклю *Документація*
фотографія
2015

Magdalena Kulesza-Fedkiewicz
Kapliczka XV
 tempera jajowa na płótnie
 60 x 40 cm, 2011

Магдалена Кулеша-Федковіч
Капличка XV
 яйцяна темпера на полотні
 60 x 40 см, 2011

Magdalena Kulesza-Fedkiewicz
Kapliczka XVI
 tempera jajowa na płótnie
 60 x 40 cm, 2011

Магдалена Кулеша-Федковіч
Капличка XVI
 яйцяна темпера на полотні
 60 x 40 см, 2011

Magdalena Kulesza-Fedkowicz
Kapliczka XVII
 tempera jajowa na płótnie
 60 x 40 cm, 2011

Магдалена Кулеша-Федковіч
Капличка XVII
 яйцяна темпера на полотні
 60 x 40 см, 2011

Magdalena Kulesza-Fedkowicz
Kapliczka XVIII
 tempera jajowa na płótnie
 60 x 40 cm, 2011

Магдалена Кулеша-Федковіч
Капличка XVIII
 яйцяна темпера на полотні
 60 x 40 см, 2011

Magdalena Kulesza-Fedkiewicz

Łoś VII

tempera jajowa na płótnie

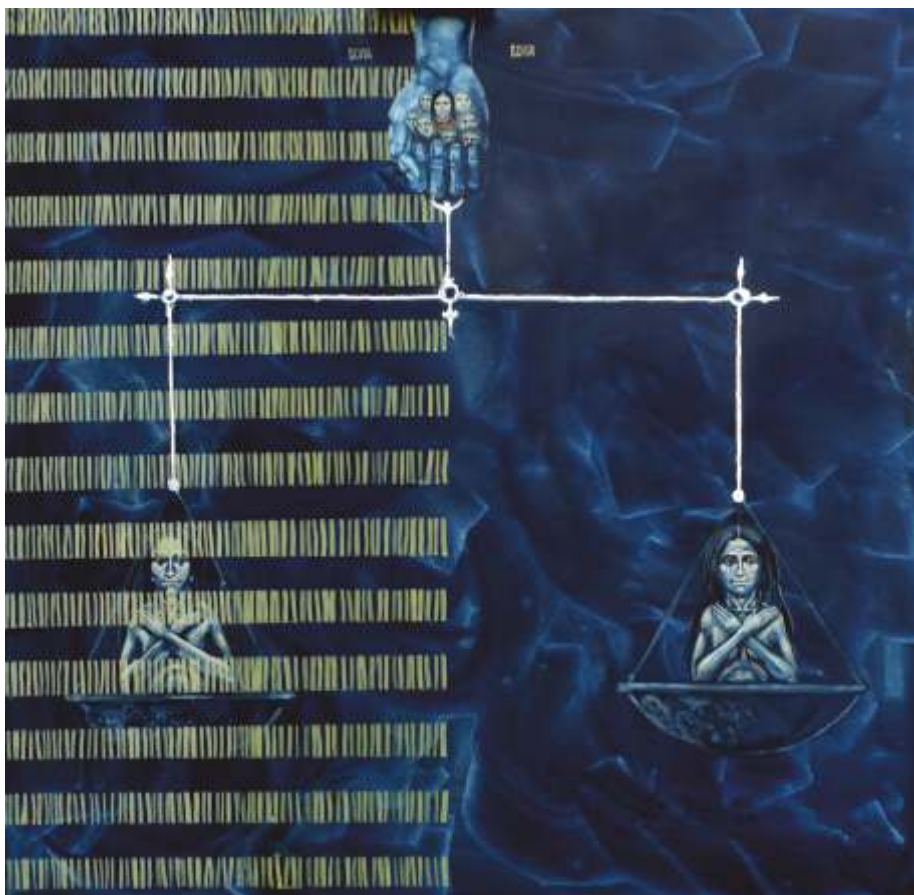
120 x 120 cm, 2011

Магдалена Кулеша-Федковіч

Łoś VII

яйцяна темпера на полотні

120 x 120 см, 2011

Tetiana Skoromna
Wola Boża
 akryl i olej na płótnie
 100 x 100 cm, 2015

Тетяна Скоромна
Божя Воля
 акриль и олія на полотні
 100 x 100 см, 2015

Tetiana Skoromna
Gościnnosc
 akryl i olej na płótnie
 100 x 100 cm, 2015

Тетяна Скоромна
Гостинність
 акрил и олія на полотні
 100 x 100 см, 2015

Tetiana Skoromna
Ja – zбите фігури
 акрил і олія на полотні
 60 x 80 cm, 2015

Тетяна Скоромна
Я – збите фігури
 акрил і олія на полотні
 60 x 80 cm, 2015

Tetiana Skoromna
Ja – zbite figury
 akryl i olej na płótnie
 13 x 18 cm, 2015

Тетяна Скоромна
Я – збити фігури
 акриль и олія на полотні
 13 x 18 см, 2015

Tereza Barabasz

Bez tytułu (tryptyk)

technika własna

(aplikacja na płótnie, papier, haft)

40 x 40 cm, 2015

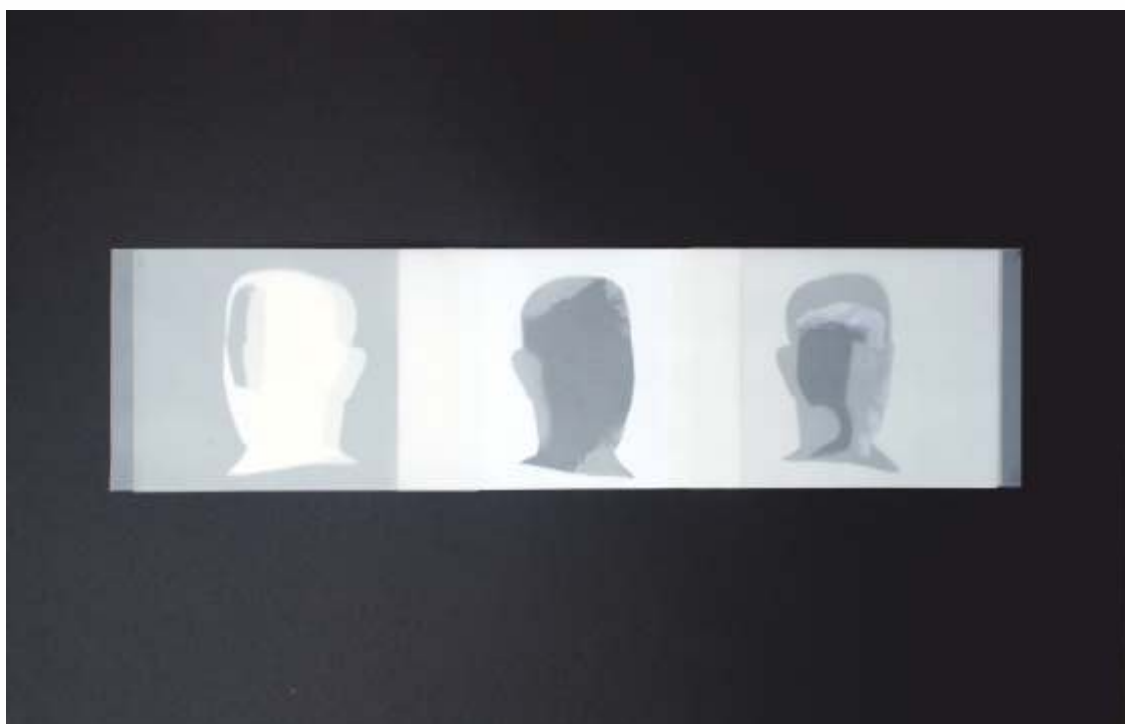
Тереза Барабаш

Без назви (триптик)

своя техніка

(аплікація на полотні, папір, гафт)

40 x 40 см, 2015

Mychajło Barabasz
Bez tytułu
papier
70 x 100 cm, 2015

Михайло Барабаш
Без назви
папір
70 x 100 см, 2015

Mychajło Barabasz
Portret
 wideo
 8 min. (loop), 2015

Михайло Барабаш
Портрет
 відео
 8 хв. (loop), 2015

Danyło Mowczan
Autoportret z Cerkwią
 akryl na płótnie
 50 x 70 cm, 2015

Данило Мовчан
Автопортрет з церквою
 акрил на полотні
 50 x 70 см, 2015

Danyło Mowczan

Autoportret z Serafinem

(jedna część z serii)

tempera i lewkas na desce

21 x 26 cm, 2015

Данило Мовчан

Автопортрет з Серафимом

(єдна частина з серії)

темпера и левкас на дошці

21 x 26 см, 2015

Daniel Białowas

D.BI@LY

akryl na płótnie

100 x 80 cm, 2015

Даніель Бяловонс

D.BI@LY

акрил на полотні

100 x 80 cm, 2015

Daniel Białowas

BEX@

akryl i spray na płótnie

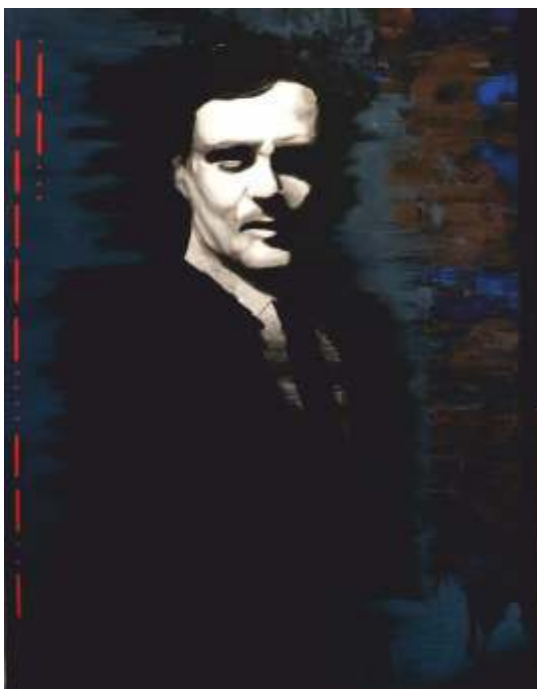
90 x 120 cm, 2014

Даніель Бяловонс

BEX@

акрил и спрей на полотні

90 x 120 см, 2014

Daniel Białowas

B.O.F 2

akryl na płótnie

80 x 60 cm, 2015

Даніель Біаловонс

B.O.F 2

акриль на полотні

80 x 60 cm, 2015

Daniel Białowas

B.O.F 1

akryl na płótnie

80 x 60 cm, 2015

Даніель Біаловонс

B.O.F 1

акриль на полотні

80 x 60 cm, 2015

Mychajło Barabasz

Studia w Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki, rocznik 2005, Wydział Malarstwa Monumentalnego. Uczestnik ogólnoukraińskich i międzynarodowych wystaw i plenerów. Działa na polu malarstwa, performance, sztuki kinetycznej, instalacji, fotografii, literatury, land-artu. Stypendysta programu Gaude Polonia 2011.

Михайло Барабаш закінчив Львівську національну академію мистецтв, річник 2005, Відділ монументального малюнку, учасник загальноукраїнських і міжнародних виставок і плерів. Цікавиться: малярством, перформансом, кінетик-арт, інсталяціями, фотографією, літературою, ланд-артом. Стипендист програми Gaude Polonia 2011.

Tereza Barabasz

Studia w Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki na Wydziale Tkaniny Artystycznej, rocznik 2007. Stypendystka programu Gaude Polonia 2010. Zajmuje się tkaniną artystyczną, instalacją, land-artem.

Тереза Барабаш закінчила Львівську національну академію мистецтв на Відділі мистецької тканини, річник 2007, Стипендистка програми Gaude Polonia 2010, працює з тканином, інсталяціями, ланд-артом.

Daniel Białowas

Urodził się w 1975 r. w Sanoku. Tworzy w zakresie malarstwa, rysunku, grafiki. Przygotował dwie wystawy indywidualne i brał udział kilkanaście zbiorowych. Mieszka i pracuje w Sanoku.

Даніель Біаловонс

Гродився 1975 року в Сяноці. Цікавит го малярство, рисунок, графіка. Мав дві виставки свої праць и кільканадцет колективних. Мешкат и працює в Сяноці.

Zenek - Ilarion Daniluk

Zwany potocznie Zenkiem, żył na Podlasiu w latach 1939-2000. Był niezwykle utalentowanym malarzem – samoukiem. Jego aktywność artystyczna skupiła się na realizacjach malarskich, które wykonywał w prywatnych domach, głównie w latach 70. i 80. XX wieku. Ozdabiał w nich ściany, sufity i podłogi, kompleksowo malował pokoje, klatki schodowe, kuchnie i łazienki.

Twórczość Zenka cechuje bogata kolorystyka zastosowana w geometrycznych lub roślinnych układach ornamentów oraz niezwykła, malarska umiejętność wykonania imitacji różnych materiałów (głównie drewna i marmurów). Na szczególną uwagę zasługują jego wielkoformatowe kompozycje pejzażowe, obejmujące całą powierzchnię jednej ściany w tzw. pokojach gościnnych, czyli najbardziej reprezentacyjnych. W pracach tych łączył elementy dzikiej przyrody (kaskady wodne, jelenie na leśnych polanach) z obrazkami cywilizacji (domy, żaglówki, betonowe mosty). Jednak najbardziej ulubionym motywem były zawsze, wszechobecne w jego realizacjach, kwiaty.

Zenek był wielkim marzycielem i idealistą. Poprzez swoje prace malarskie i dekoracje próbował „poprawiać” i upiększać otaczający świat. Wpisywał się tym samym w nowy, społeczny kontekst ludzi, którzy migrując ze wsi do miasta znajdowali w wykonanym przez niego wystroju wnętrz własne wyobrażenie lepszego bytu. Swoją twórczością zaspokajał

potrzebę piękna i spokoju, mimo że sam pozostawał bez domu i bez adresu. Daniluk wypełnia lukę powstałą w wyniku zanikającej sztuki ludowej, spowodowaną prowadzoną w czasach PRL-u polityką kulturalną. Poprzez swój silny indywidualizm łatwo trafiał do zleceńodawców i mógł jednocześnie utrzymywać się ze swej pracy. Dzięki malarstwu znalazł swój sposób na życie i przeżycie. Jego dorobek jest imponujący, choć znaczna część uległa już bezpowrotnie zniszczeniu.

Anna Nawrot/www.biala.art.pl/

Зенек - Іларіон Данілюк

Звиклі називаний Зенком жив на Підляшши в роках 1939-2000. Самоук — барз талановитий маляр. Його артистична активність проявилася в приватних хижках в 70 і 80-их роках ХХ століття. Прикрашав стіни, повали, підлоги, комплексово малював кімнати, кухні, лазнички.

Творчість Зенка характеризує богата кольористика, застосована в геометричних і рослинних орнаментах і непересічна малярська майстерність виконання імітації різних матеріалів (дерева і мармурів). Особливу увагу треба звернути на його велич композиції на репрезентативних стінах салонів. В працях єднав елементи дикої природи (каскади, олені на полянах) з елементами сучасності (будинки, вітрильники, бетонові мости). Але найбарже цінив квітя, всядисуци в його творчости.

Зенек мріяв і ідеалізував. Своїм руком декорував світ наново, прикрашав, “поправляв” світ. Будував крашший світ, вписався в суспільний контекст люди, котри мігрують до міста і в малюваних без нього інтер'єрах чуються ліпшими людьми. Помагав людям чутися ліпше, в мирі і красі, хоц сам лишався без хижи і адреси. Данилюк виповнят перерву, спричинену зниканням народної культури, придушеної пеерельовском культурном політиком. Завдяки своєму індивідуалізму легко находив собі замовліня і тим заробляв на своє утримання. Величезним є його творчий доробок, хоц в значній мірі юж безповоротньо втрачений.

Анна Наврот/www.biala.art.pl/

Małgorzata Dmítruk

Urodziła się w 1974 r. w Bielsku Podlaskim na Białostocczyźnie. W 1993 r. rozpoczęła studia na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Mińsku na Białorusi. W latach 1995-1999 kontynuowała studia na Wydziale Grafiki warszawskiej ASP. Dyplom z wyróżnieniem otrzymała w 1999 r. w pracowni prof. Władysława Winięckiego (aneks malarski w pracowni prof. Adama Styki). Od 1995 r. pracuje w eksperymetalnej pracowni w Mińsku na Białorusi, prowadzonej przez Dmitrija Vasilevica Malatkova. Zajmuje się grafiką, malarstwem, rysunkiem, ilustracją, książką artystyczną, tkaniną unikatową, obiektem, projektowaniem ubioru, scenografią, instalacją.

W latach 2002 – 2014 pracowała jako asystent (od 2011 jako adiunkt) w Katedrze Grafiki Warsztatowej na Wydziale Grafiki warszawskiej ASP. W 2007 r. uzyskała tytuł doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne. W 2013 r. uzyskała tytuł doktora habilitowanego sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne.

Od 2014 r. prowadzi Pracownię Druku Wypukłego i Wklęsłego w Katedrze Rysunku, Malarstwa i Grafiki na Wydziale Rzeźby warszawskiej ASP.

W 2000 i 2001 r. otrzymała Nagrodę Roku - Grand Prix konkursu „Grafika Warszawska”.

W 2006 r. otrzymała Grand Prix w Ogólnopolskim Konkursie im. Daniela Chodowieckiego w Gdańsku. W 2008 r. została Laureatką Programu Stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Młoda Polska”. Pokazywała swoje prace na ok. 50 wystawach indywidualnych i ponad 100 zbiorowych w Polsce i za granicą.

Малгожата Дмітрук

Гродилася в 1974 році в Більську Підляским на Білостоцькій землі. В 1993 розпочала науку на Графічним відділі Мінської академії мистецтв в Білорусі. В роках 1995-1999 вчилася на Графічним відділі Варшавської академії мистецтв. Диплом з відзнакою отримала в 1999 р. в майстерні проф. Владислава Вінецкого. Малярський анекс в майстерні проф. Адама Стики. Од 1995 р. працює в мінській експериментальній працювни, веденій Дмитрієм Василевичем Малятковим. Займується графіком, малярством, рисунком, ілюстраційом, артистичном книжком, унікальним тканином, об'єктом, проектуваньом одягу, сценографією, інсталяційом.

В роках 2002-2014 працювала як асистент (од 2011 як ад'юнкт) в Катедрі варшавської графіки на Графічним відділі Варшавської академії мистецтв. В 2007 році отримала звання кандидата пластичних мистецтв. В 2013 році отримала звання доцента пластичних мистецтв.

Од 2014 р. провадит Працовню друків в Катедрі рисунку, малярства и графіки на Різьбарским відділі Варшавської академії мистецтв. В 2000 и 2001 рр. отримала Нагороду рока - Grand Prix конкурсу „Варшавська графіка”. В 2006 р. отримала Grand Prix в загальнопольским конкурсі ім. Даніеля Ходовецького в Гданьску. В 2008 році отримала стипендію Міністра культури и національної спадщини „Молода Польща”. Вказувала свої роботи на 50 виставках індивідуальних и понад 100 колективних в Польщі и за границьом.

Edward Dwurnik

Urodził się w 1943 roku w Radzyminie. Wybitny polski malarz, rysownik i grafik, jedna z najbardziej rozpoznawalnych osobowości polskiej sztuki współczesnej. W latach 1963-70 studiował malarstwo, grafikę i rzeźbę na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W 1965 roku rozpoczął niezależny od toku studiów cykl rysunków i akwarel, a od 1966 obrazów olejnych „Podróże autostopem” (kontynuowany do dziś). Od 1970 roku powstaje kilkanaście innych cykli malarskich, między innymi w latach 1972-1978 „Sportowcy” - jedna z najwyższej cenionych obecnie serii malarskich Dwurnika, „Droga na Wschód” (1989-1991) – cykl upamiętniający ofiary stalinizmu oraz „Od Grudnia do Czerwca” (1990-1994) – poświęcony ofiarom stanu wojennego w Polsce. W twórczości Dwurnika można także znaleźć obrazy niezaangażowane, np. cykl „Błękitne” (lata 90-te) to pozbawione horyzontu, bliskie abstrakcji pejzaże morskie, a „Dwudziesty piąty” - barwne abstrakcje w technice action painting. Inne serie to min. „Portret” (od lat 70-tych), „Robotnicy” (lata 80-te), „Niech żyje wojna!” (1991-1993), „Niebieskie miasta” (od 1993), „Diagonalne” (od 1996), „Wyliczanka” (od 1996). Jest także autorem projektów monumentalnych kompozycji malarskich w przestrzeni publicznej oraz rysunków i gwaszy do filmów animowanych w reżyserii

Barańskiego. W 2011 roku powstał album ze wszystkimi reprodukcjami cyklu „Sportowcy”. Mieszka i pracuje w Warszawie.

[/www.dwurnik.pl/](http://www.dwurnik.pl/)

Едвард Двурнік

Гродився в 1943 році в Радзиміні. Славетний польський маляр, графік, автор рисунків, єдна з найбарже розпізнаваних особистости польского сучасного мистецтва. В роках 1963-70 вчився малярства, графіки и різби на Академії мистецтв в Варшаві.

В 1965 році зачав, поза школом, цикл рисунків и акварели, а од 1966 р. олійних картин „Подорожи автостопом” (продовжаний до гнески). Од 1970 р. повстає кільканадцет інчих малярских циклів, медже іншима в роках 1972-1978 „Спортівці” - єдна з найбарже вартісних гнески малярских серії Двурніка, „Дорога на Схід” (1989-1991) — цикл пам'яти жертв сталінізму и „Од Грудня до Червня” (1990-1994) — присвячений жертвам воєнного стану в Польщі.

В творчости Двурніка можна тіж найти образи незаангажувани, нп. цикл „Блакитни” (90-ти роки), то позбавлени горизонту, близки абстракції морски пейзажи, а „Двадцет п'ятий” - кольоритни абстракції в техніці action painting. Інчи серії то м.ін. „Портрет” (од 70-их років), „Робітники” (роки 80-ти), „Най жиє війна!” (1991-1993), „Сині міста” (од 1993), „По скосі” (од 1996), „Вилічанка” (од 1996).

Є тіж автором проєктів монументальних малярских композицій в режисерії Анджея Бараньского. В 2011 році видано альбум зо вшиткими репродукціями циклу „Спортівці”. Мешкат и працює в Варшаві.

[/www.dwurnik.pl/](http://www.dwurnik.pl/)

Natalia Hładyk

Ukończyła studia licencjackie w Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki, Wydział Malarstwa Monumentalnego, finalnie absolwentka Krakowskiej ASP, Wydział Malarstwa Sztalugowego, rocznik 2007. Obszar zainteresowań to malarstwo oraz obiekt. Jest animatorką kultury, od 2004 r. kuratorką „Łemkowskiego Jeruzalem”.

Наталія Гладик бакалавр Львівської національної академії мистецтв, Відділ монументального малюнку, фінальні абсолювентка Краківської академії мистецтв, Відділ малярства мольбертового, річник 2007. Цікавиться малярством и об'єктом. Аніматорка культури, од 2004 рока кураторка „Лемківського Єрусалима”.

Michał Kastory

Urodzony w Krakowie w 1990 roku. Absolwent Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych w Krakowie. W latach 2009-2014 student Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. W 2014 r. otrzymał dyplom z wyróżnieniem w pracowni prof. Andrzeja Bednarczyka (aneks w pracowni prof. Zbigniewa Sałaja i prof. Grzegorza Sztwiertni). W tym samym roku rozpoczął trzyletnie studia doktoranckie na macierzystym wydziale pod opieką prof. Witolda Stelmachniewicza. Uczestnik kilkudziesięciu wystaw zbiorowych. Zajmuje się malarstwem, rysunkiem, wideo i fotografią.

Міхал Кастори

Гроджений в Кракові в 1990 році. Абсолювент Державної загальноосвітньої школи мистецтв в Кракові. В роках 2009-2014 студент Малярского відділу Краківської академії

мистецтв ім. Яна Матейки. Диплом з відзнакою захистив в майстерни проф. Анджея Беднарчика, анекс в майстерни проф. Збігнева Салая і проф. Гжеґожа Штвєртні. В тім тіж році зачав трілітні кандидатски студії на своїм відділі під опіком проф. Вітольда Стельмахневича. Учасник кількадесятьох колективних виставок. Займуєся малярством, рисунком, відео і графіком.

Magdalena Kulesza-Fedkowicz

Urodzona w 1981 r. Jest absolwentką PLSP w Nałęczowie. Studiowała na Wydziale Malarstwa oraz w pracowni filmu animowanego w krakowskiej ASP. W 2008 r. otrzymała dyplom z malarstwa w Pracowni prof. Leszka Misiaka. W 2015 r. obroniła tytuł doktora sztuki w zakresie sztuki pięknej na Wydziale Malarstwa w macierzystej uczelni. Zajmuje się malarstwem, filmem animowanym, grafiką warsztatową i książką artystyczną. Jej prace i filmy pokazywane są w kraju i za granicą.

Маґдалєна Кулєша-Фєдкович

Гродилася в 1981 році. Абсольвєнтка Пластичного ліцею в Налєнчові. Вчилася в Краківській академії мистецтв - Малярський відділ, майстерня анімованого фільму. В 2008 році отримала малярський диплом в майстерни проф. Лєшека Місяка. В 2015 р. захистила звання кандидата мистецтва на Малярським відділі Академії. Займуєся малярством, анімуваним фільмом, варштатном графіком і артистичном книжком. Її праці і фільми суг вказувани в Польщи і за границьом.

Danyło Mowczan

Absolwent Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki, rocznik 2006, Wydziału Malarstwa Sakralnego. Jego ikony mocno wpisują się w tradycję sztuki inspirowanej malarstwem Jerzego Nowosielskiego. Prace artysty prezentowane były na wystawach autorskich i zbiorowych w Ukrainie i poza jej granicami. Znajdują się one w kościołach i zbiorach prywatnych w Ukrainie, Białorusi, w Polsce, Niemczech, Kanadzie.

Данило Мовчан абсольвєнт Львівської національної академії мистецтв на Відділі сакрального малярства, річник 2006. Його ікони виростають з мистецької традиції Юрія Новосільського. Його праці били презентувани на авторських і колективних виставках в Україні і за кордоном. Можна їх однайти в храмах і приватних колекціях в Україні, Польщи, Німцьох, Канаді і на Білоруси.

Tetiana Skoromna

Absolwentka Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki, Wydział Malarstwa Sakralnego, rocznik 2010. Autorka i realizatorka kilkudziesięciu rozpisów w cerkwiach w Zachodniej Ukrainie oraz wielu ikon.

Тєтяна Скоромна абсольвєнтка Львівської національної академії мистецтв на Відділі сакрального малярства, річник 2010, авторка і реалізаторка кількадесятьох церковних розписів Західної України і незлічених ікон.

Grzegorz Sztwiertnia

Urodzony w 1968 roku w Cieszynie. Studia na Wydziale Malarstwa w krakowskiej ASP. Dyplom z wyróżnieniem w pracowni prof. Jerzego Nowosielskiego w 1992 roku – w którym

to roku rozpoczął pracę na tej uczelni jako asystent. Przewód pierwszego stopnia (doktorat) przeprowadził w 1999 roku. Od 2008 doktor habilitowany na ASP w Krakowie. Obecnie profesor nadzwyczajny w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Sączu. Autor kilkudziesięciu wystaw indywidualnych oraz uczestnik ponad stu w Polsce i za granicą. Pracuje na polu wielu dyscyplin: malarstwa i rysunku, rzeźby i instalacji, nowych mediów, kuratoringu. Prowadzi pracownię interdyscyplinarną na Wydziale Malarstwa krakowskiej ASP oraz zajęcia z teorii i praktyki nowych mediów w PWSZ w Nowym Sączu.

Ґжеґож Штвєртня

Гродився 1968 рока в Цєшині. Вчився на Малярским відділі Краківської мистецької академії. Отримав диплом з одзнаком в майстерни проф. Юрія Новосільського в 1992 році, коли-то там зачав працювати як асистент. Докторат захистив в 1999 році. Од 2008 рока доцент на Академії мистецтв в Кракові. На гнєшній час профєсор надзвичайний Академії мистецтв в Кракові и Державной вижшой профєсійной школи в Новим Санчи. Автор кільканадцєтьох індивідуальних виставок, а учасник бїльшє 100 в Польщи и за границьом. Працює в рїжних стилях: малярства и рисунку, рїзби и інсталяції, нових мас-медїа, кураторінгу. Провадїт інтердисциплїнарну майстерню на Малярским відділі Краківської мистецької академії, а тїж занятя з теорії и практики нових мас-медїа в Державній вижшій профєсійній школі в Новим Санчи.

Leon Tarasewicz urodził się 14 marca 1957 roku w Stacji Wality, na Białostocczyźnie. W 1984 ukończył wydział malarstwa w pracowni prof. Tadeusza Dominika na Wydziale Malarstwa w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Od 1996 prowadził gościnną pracownię malarstwa w macierzystej uczelni. Obecnie wykłada przestrzeń malarską na wydziale Sztuki Mediów i Scenografii w warszawskiej ASP. Jest laureatem wielu nagród i wyróżnień, m. in.: w 1998 Nagrody im. Jana Cybisa, w 1999 Nagrody Fundacji Nowosielskich oraz Paszportu „Polityki”, w 2007 Nagrody Wielkiej Fundacji Kultury. Jego prace znajdują się we wszystkich znaczących kolekcjach polskich, a także wielu zagranicznych.

Jego debiut, przypadający na rok 1984, to wystawy indywidualne w Galerii Dziekanka i Galerii Foksal w Warszawie. Związany z tą galerią i osobą jej kuratorki Miłady Ślizińskiej, wystawiał tam wielokrotnie (1985, 1988, 1991, 1994, 2000, 2006). Od lat współpracuje także z Galerią Białą w Lublinie, prowadzoną przez Annę Nawrot i Jana Grykę, gdzie miały miejsce kolejne jego wystawy (1985, 1995, 1997, 2001, 2004, 2005). Za granicą zadebiutował na wystawie zbiorowej *Dialog* w Moderna Musset w Sztokholmie (1985). Od tego czasu rozpoczął wieloletnią współpracę w Galerią Claesa Nordenhake (wystawy w Malmö: 1986, następnie w Sztokholmie: 1986, 1989, 1991, 1993 1996, 1999, a ostatnio w nowej siedzibie galerii w Berlinie: 2001). Dzięki zainteresowaniu Gabrieli Cardazzo nawiązał współpracę z Gallerią del Cavallino w Wenecji (wystawy w 1986, 1989, 2001). Związany jest także ze stowarzyszeniem artystycznym „Art Space”. Wystawiany również przez: Springer & Winckler Galerie (we Frankfurcie nad Menem: 1992, 1993, 1996, 1998, ostatnio w Berlinie: 2001, 2005); Gary Tatintsian Gallery w Nowym Jorku (2001, 2004). Utrzymuje kontakt z galerią BWA „Arsenał” w Białymstoku (wystawy w latach: 1987, 1995,

Jego sztuką zainteresowane są nieustannie liczące się ośrodki sztuki współczesnej: Muzeum Narodowe we Wrocławiu (1988, 2008), Centrum Sztuki Współczesnej, Zamek Ujazdowski w Warszawie (1991, 1997, 2003), Malmö Konsthall (1992), Kunsthalle w Lubece (2006), Galeria Sztuki Współczesnej Zachęta w Warszawie (1999, 2006). Brał udział w kilkuset wystawach zbiorowych w kraju i za granicą. Reprezentował sztukę polską na *Aperto '88*, podczas Biennale di Venezia (1988) oraz w Polskim Pawilonie na 49. Międzynarodowym Biennale w Wenecji (2001).

W 2007 roku, w związku 50-leciem artysty, zostaje wydany katalog monograficzny, któremu towarzyszy seria wystaw indywidualnych na terenie całego kraju (Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, Galeria Ego w Poznaniu, Galeria Arsenat w Białymstoku, Muzeum Narodowe we Wrocławiu).

Леон Тарасевіч

гродився 14 березня 1957 рока в Валівах б. Білогостоку — польський маляр з білорускими коріннями, професор пластичного мистецтва.

Абсольвент Пластичного ліцею в Супраслю, а потім Малярского відділу Варшавської академії мистецтв в майстерни Тадеуша Домініка (диплом одержав в 1984 році).

Од 1996 рока провадив гостинну малярську майстерню в Академії. Тепер викладат малярський простір на Відділі мистецтва мас-медіа і сценографії.

Співпрацює з варшавськом галерієм Фоксаль, познаньськом галерієм Его, а тіж любельськом Білом галерієм. В 2008 році амбасадор Європейського року міжкультурного діалогу. Акцентує своє білоруське коріння і активні діє на ниві той культури в Польщі.

Найбогатшу бібліографію йому присвячених публікацій (і фільмографію) містить каталог експозиції в Уяздовським замку в 2003 році.

Маляр любить птахи, годує оздобни кури (є співавтором книжки на їхню тему), голуби і бажанти.

В 2005 році під час концерту в головнім будинку Опери і Підляської філармонії в Білимстоці міністр культури Вальдемар Домбровський одзначив го Срібним медальом Заслужений для культури *Gloria Artis*.

В 2011 р. одзначений Кавалерським хрестом відродження Польщі.

Отримав тіж: Пашпорт „Політики” (2000), Нагороду ім. Яна Цибіса (2000) і Нагороду Фонду Софії і Юрія Новосільських. В 2007 р. Тарасевіч отримав Велику нагороду фонду культури за 2006 рік за постійне протиставляння малярству в його традиційнім розумліню, як і всяким конвенційом розумління мистецтва.

Joanna Zemanek

Urodzona 1979 r. w Łękach w województwie małopolskim. W 2005 r. uzyskała podwójny dyplom z tkaniny artystycznej i malarstwa na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie. Od 2004 r. adiunkt na Wydziale Malarstwa w Katedrze Interdyscyplinarnej w Pracowni Tkaniny Artystycznej prof. Lilli Kulki a od 2009 r. na stanowisku asystenta w Wyższej Szkole Technicznej w Katowicach na kierunku Wzornictwo. W 2012 r. obroniła tytuł doktora sztuki w zakresie sztuki pięknej na Wydziale Malarstwa w macierzystej uczelni. Uprawia

malarstwo, rysunek, zajmuje się tkaniną artystyczną, tworzy obiekty, instalacje, filmy wideo. Jest również kuratorem wielu wystaw.

Йоанна Земанек

Гродилася 30 травня 1979 рока в Луках Малопольского воеводства.

В 2005 році нагороджена подвійним дипломом з артистичной тканини и малярства на Малярским відділі Академії мистецтв в Кракові. Од 2004 р. ад'юнкт на Малярским відділі Інтердисциплінарной катедри в Майстерни артистичной тканини проф. Лілії Кульки. Од 2009 р. на становиску асистента Вижшой технічної школи в Катовицях на напрямі взірництва. В 2012 році захистила звання кандидата мистецтв на Малярским відділі своей вижшой школи. Малює, рисує, працює з артистичном тканином, об'єктами, інсталяціями, фільмами відео, остатньо куратор виставок.

